

проф. В.А. ОГНЄВ
(прізвище та ініціали)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

Огнєв Віктор Андрійович - завідувач кафедри, д.мед.н., професор

Мякина Олександр Володимирович - доцент кафедри, к.мед.н, доцент

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Огнєв Віктор Андрійович , д. мед. н., професор, завідувач кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я;
Професійні інтереси, посилання на профайн викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше)	Громадське здоров'я, Основи громадського здоров'я, Доказова медицина з основами сучасної епідеміології, Біостатистика, Організація медико-соціального наукового дослідження, Комунікація в сфері охорони здоров'я Сайт університету: http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=232%3A2011-05-19-08-08-34&catid=7%3A2011-05-05-09-09-08&Itemid=27&lang=uk ACU: http://31.128.79.157:8080/profile Moodle: http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=4918 ORCID: https://orcid.org/0000-0001-7319-1424 Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57208735130
Контактний телефон	+38-099-95-47-120, 057-707-73-20
Корпоративна пошта викладача	va.ohniev@ knmu.edu.ua
Консультації	понеділок 15.30-17.00
Локація (очні)	Ауд. кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Нестеренко Валентина Геннадіївна , доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, к.мед.н.
Професійні інтереси, посилання на профайн викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше)	Громадське здоров'я, public health, менеджмент охорони здоров'я, проектний менеджмент; Сайт університету: http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=232%3A2011-05-19-08-08-34&catid=7%3A2011-05-05-09-09-08&Itemid=27&lang=uk ACU: http://31.128.79.157:8080/profile Moodle: http://distance.knmu.edu.ua/user/profile.php?id=1039 ORCID : 0000-0002-3773-9525
Контактний телефон	+38-095-30-71-170, 057-707-73-20
Корпоративна пошта викладача	vh.nesterenko@ knmu.edu.ua
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу
Консультації	Четвер 15.30-17.00
Локація (очні)	Ауд. кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Мякина Олександр Володимирович , доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я;
Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше)	Громадське здоров'я, Основи громадського здоров'я, Доказова медицина з основами сучасної епідеміології, Біостатистика. Методологія наукової роботи. Діловодство. Соціальна робота. Історія медицини. Сайт університету: http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=232%3A2011-05-19-08-08-34&catid=7%3A2011-05-05-09-09-08&Itemid=27&lang=uk ACU: http://31.128.79.157:8080/profile

	Moodle: http://distance.knmu.edu.ua/user/profile.php?id=9486
Контактний телефон	+38-096-30-50-992, 057-707-73-88
Корпоративна пошта викладача	ov.miakina@knmu.edu.ua
Консультації	вівторок 15.30-17.00
Локація (очні)	Ауд. кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Григорів Микола Миколайович , асистент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я;
Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше)	Громадське здоров'я, Основи громадського здоров'я, Доказова медицина з основами сучасної епідеміології, Біостатистика. Сайт університету: http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=232%3A2011-05-19-08-08-34&catid=7%3A2011-05-05-09-09-08&Itemid=27&lang=uk ACU: http://31.128.79.157:8080/profile Moodle: http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=538
Контактний телефон	+38-067-57-57-401, 057-707-73-88
Корпоративна пошта викладача	mm.hryhorov@knmu.edu.ua
Консультації	понеділок 15.30-17.00
Локація (очні)	Ауд. кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Вашев Олег Єгорович , доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, к.мед.н.
Контактний тел.	+38-050-323-98-27
E-mail:	oy.vashev@knmu.edu.ua
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу
Консультації	вівторок 15.30-17.00
Локація	Ауд. кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

ВСТУП

Силабус освітнього компоненту «Формування здорового способу життя населення» складений відповідно до освітньо-професійної програми «Громадське здоров'я» та Стандарту вищої освіти України, другий (магістерський) рівень, галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 229 «Громадське здоров'я».

Опис освітнього компоненту (анотація)

Освітній компонент «Формування здорового способу життя населення» включає в собі поняття здоров'я, спосіб життя та його складові: рівень, якість, стиль і уклад, профілактику і її вплив на здоровий спосіб життя, політику і стратегію ВООЗ щодо профілактики, а також промоцію здоров'я, поняття «суб'єкти» та «об'єкти» в формуванні здорового способу життя.

Розглядаються важливі епідеміологічні соціально значущі інфекційні та неінфекційні захворювання, методи і критерії оцінки стану здоров'я населення та окремих соціально-вікових груп, фактори ризику і їх вплив на стан здоров'я населення.

Особливо корисним вважається розділ завдань та змісту роботи центрів громадського здоров'я, структурних підрозділів з профілактики та формування здорового способу життя і їх взаємодію з іншими закладами охорони здоров'я.

Освітнім компонентом в розгорнутій формі представлені методи, форми та засоби медико-гігієнічної пропаганди здорового способу життя людини, інформаційна політика та популяризація здоров'я населення засобами соціальної реклами та рекламно-інформаційними технологіями. В «Формування здорового способу життя» також переглянуті питання завдань, принципів та напрямків державної молодіжної політики щодо формування здорового способу життя, нормативно-правова база та питання між секторальної взаємодії, зарубіжний досвід та успішна реалізація профілактичних програм у сфері здорового способу життя та громадського здоров'я.

Предметом вивчення освітнього компоненту є: теоретичні і практичні питання негативного впливу керуючих факторів ризику на стан здоров'я людини та розробки державних профілактичних програм, комплексних заходів пропаганди гігієнічних і медичних знань та популяризації досягнень медичної науки щодо протидій причин недугів та укріплення здоров'я людини з участю громадських лікувально-оздоровчих закладів.

Міждисциплінарні зв'язки: освітній компонент «Формування здорового способу життя населення» тісно пов'язана з питаннями, компетентностями і навичками, які здобувають студенти при вивченні таких освітніх компонентів, як «Основи громадського здоров'я», «Організація охорони здоров'я», «Основи доказової медицини». «Інформатизація в сфері громадського здоров'я», «Організація протиепідемічних заходів», «Епідагляд та оцінка стану здоров'я і благополуччя населення», «Соціально значимі та особливо небезпечні

інфекційні хвороби», «Профілактика, валеологія», а також «Політика в галузі охорони здоров'я», «Правові аспекти медичної діяльності», «Етичні норми в громадському здоров'ї».

Силабус упорядкований із застосуванням сучасних педагогічних принципів організації навчально-виховного процесу вищої освіти.

Пререквізити: вивчення освітнього компоненту «Формування здорового способу життя населення» ґрунтується на володінні необхідних знань щодо сутності ролі укріплення здоров'я в розвитку суспільства держави; ознайомитись з профілактичними напрямками щодо здорового способу життя; вивчити епідеміологічні аспекти соціально значущих інфекційних та неінфекційних захворювань; опанувати сучасні підходи до факторів ризику та їх впливу на стан здоров'я населення; усвідомити особливості організації і змісту роботи центрів громадського здоров'я, та їх структурних підрозділів з профілактики здорового способу життя, а також взаємодію з іншими закладами охорони здоров'я; ознайомитися з методами, формами та засобами медико-гігієнічної пропаганди; опанувати знаннями щодо інформаційної політики; оволодіти основними завданнями, принципами та напрямками державної молодіжної політики; ознайомитися з питаннями сучасної секторальної взаємодії та зарубіжним досвідом і з реалізацією профілактичних програм у сфері громадського здоров'я.

Постреквізити: отримати знання, навички та придбати компетенції, вміти оцінювати та визначати фізіологічні процеси життєдіяльності організму; визначати основні патологічні порушення, що виникають внаслідок впливу зовнішнього та внутрішнього середовища; основні фактори ризику виникнення патологічних станів організму; формувати та користуватися основними гігієнічними навичками; формувати здоровий спосіб життя; сприяти розвитку соціальних програм, стану здоров'я населення, а також розробляти і впроваджувати профілактичні заходи спрямовані на збереження здоров'я і соціальне благополуччя населення.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ:

1.1. Основною метою викладання освітнього компоненту «Формування здорового способу життя населення» є оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними знаннями з теми, а також опанування навичок використання цих знань у здійсненні професійної діяльності.

1.2. Основними завданнями вивчення освітнього компоненту є: формування уявлень про місце здорового способу життя в структурі загальних знань про профілактичну роботу серед населення:

Здобувачеві необхідно знати про основні теоретичні поняття «здоров'я», «здоровий спосіб життя» та «промоція здоров'я»; сутність, ключові аспекти та складові здорового способу життя: рівень життя, якість життя, стиль життя, уклад життя; особливості впливу на здоров'я людини факторів ризику та профілактичних дій; види профілактики та сутність політики і стратегії ВООЗ

щодо попередження захворювань; роль суб'єктів та об'єктів в формуванні здорового способу життя; основні поняття терміну «промоція здоров'я» та її актуальність; епідеміологічні аспекти соціально значущих інфекційних та неінфекційних захворювань; методи та критерії оцінки стану здоров'я населення та окремих соціально-вікових груп; перелік рекомендацій щодо забезпечення здоров'я людини; зміст, значення та особливості організації роботи центрів громадського здоров'я, їх структурних підрозділів з профілактики, взаємодію з іншими закладами охорони здоров'я; призначення методів, форм та засобів медико-гігієнічної пропаганди у формуванні здорового способу життя людини; сутність інформаційної політики та вплив популяризації здорового способу життя населення засобами соціальної реклами та рекламно-інформаційними технологіями; основні завдання, принципи і напрями державної молодіжної політики при формуванні укріплення здоров'я та нормативно-правове забезпечення; особливості між секторальної взаємодії та особливості зарубіжного досвіду і успішної реалізації профілактичних програм; навчитися розрізняти рівні та категорії здоров'я населення; розуміти значимість профілактичної роботи та вміння аналізувати і використовувати її в діяльності лікаря, застосовувати скринінгові тести, розуміти політику і стратегії ВООЗ щодо профілактики захворювань; бачити та аналізувати питання з проблем медико-соціальних заходів інфекційних і неінфекційних захворювань та використовувати глобальний план ВООЗ з боротьби з ними; вміти давати оцінку здоров'ю населення та вдосконалювати використання його показників; визначати фактори ризику та інтерпретувати їх вплив на стан здоров'я населення; працювати з нормативно-правовими документами в сфері охорони здоров'я; опановувати та давати оцінку роботі центрам громадського здоров'я, їх структурним підрозділам з профілактики та формування здорового способу життя; застосовувати в практичній діяльності форми та засоби медико-гігієнічної пропаганди, писати, оформляти та доповідати санітарно-просвітницьку лекцію; визначати та аналізувати діяльність інформаційної політики та популяризацію здорового способу життя засобами соціальної реклами та рекламно-інформаційними технологіями; розуміти роль між секторальної взаємодії та застосовувати в практичній діяльності зарубіжний досвід з реалізацією профілактичних програм.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє освітній компонент.

Згідно з вимогами стандарту та освітньо-професійної програми освітній компонент забезпечує набуття здобувачами вищої освіти **компетентностей**:

– **інтегральна:**

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері громадського здоров'я або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень, застосування наукових теорій та аналітичних методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

– **загальні:**

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- здатність працювати в міжнародному контексті;
- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність приймати обґрунтовані рішення;
- здатність розробляти та управляти проектами;
- здатність діяти соціально-відповідально та свідомо;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми
- **спеціальні (фахові, предметні):**
- здатність визначати пріоритети громадського здоров'я, проводити оцінку потреб сфери громадського здоров'я у конкретній ситуації;
- здатність розробляти і пропонувати науково обґрунтовані варіанти стратегій, політик та заходів, спрямованих на збереження та зміцнення здоров'я населення, а також оцінювати їх ефективність;
- здатність організовувати заходи з нагляду за станом здоров'я населення з використанням між секторального підходу;
- здатність аналізувати стратегії, політики та інтервенції в сфері громадського здоров'я та пропонувати заходи щодо підвищення ефективності використання наявних коштів;
- здатність створювати команду для діяльності у сфері громадського здоров'я і забезпечувати її ефективну роботу;
- здатність розробляти проекти надання послуг громадського здоров'я та профілактики (первинної, вторинної та третинної) захворювань, промоції здоров'я, та забезпечувати їх реалізацію;
- здатність розробляти заходи з адвокації, комунікації та соціальної мобілізації у сфері громадського здоров'я;
- здатність застосовувати різні методики, стратегії та моделі викладання громадського здоров'я;
- здатність виконувати управлінські функції та організовувати надання послуг у сфері громадського здоров'я, забезпечувати контроль за якістю послуг, що надаються на належному рівні.

1.3.2. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних **програмних результатів навчання**:

- ПРН 11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.
- ПРН 13. Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.

-

1.3.3. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних соціальних навичок (Soft skills):

- Соціальні навички
- Лідерські якості
- Способи мислення.

Навчання за ОП дозволяє здобути соціальні навички як через фахові освітні компоненти, які містять в собі соціальні елементи для роботи за напрямом громадське здоров'я, блоку вибіркового освітнього компонентів (які сприяють розвинення та вдосконалення способів мислення, професійних, світоглядних, громадських якостей, морально-етичних цінностей), так і через проходження виробничої (управлінської) практики, під час якої здобувачі освіти навчаються демонструвати толерантність, емпатію, вміння налагоджувати співробітництво з пацієнтом/клієнтом, колегами, проявляти лідерські якості, працювати в критичних умовах та логічно і системно мислити.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

На вивчення освітнього компоненту відводиться 90 годин, 3 кредити ЄКТС.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика освітнього компоненту
		заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Напрямок підготовки 22 «Охорона здоров'я» (шифр і назва)	Вибіркова
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність: 229 «Громадське здоров'я» (шифр і назва)	Рік підготовки:
		2-й
		Семестр
		3-й
Годин для заочної форми навчання: аудиторних – 14	Освітній ступінь: другий (магістерський)	Лекції
		2 год.
		Практичні, семінарські

самостійної роботи студента - 76	ОПП: Громадське здоров'я	12 год.
		Самостійна робота
		76 год.
		Індивідуальні завдання
		год.
		Вид контролю:
		Залік

2.1. Опис освітнього компоненту.

2.2.1. Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Вид лекції
1	Здоровий спосіб життя, його складові: рівень життя, якість життя, стиль життя, уклад життя	2	тематична
	Всього годин	2	

2.2.2. Семінарські заняття

Семінарські заняття не передбачені навчальним планом

2.2.3. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Формування здорового способу життя – нагальна потреба сучасності.	2	Презентація, бесіда, розповідь-пояснення, ділова гра, моделювання процесів, кейс-метод	ПК: Усне, письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання Підсумковий контроль:залік,
2	Вплив профілактики на здоровий спосіб життя. Види профілактики. Суб'єкти та об'єкти формування здорового способу життя.	2	Презентація, бесіда, розповідь-пояснення, ділова гра, моделювання процесів, кейс-метод	ПК: Усне, письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання Підсумковий контроль:залік,
3	Епідеміологічні аспекти соціально значущих інфекційних та неінфекційних захворювань.	2	Презентація, бесіда, розповідь-пояснення, ділова гра, моделювання процесів, кейс-	ПК: Усне, письмове опитування, тестовий контроль,

			метод	індивідуальні завдання Підсумковий контроль:залік,
4	Методи та критерії оцінки стану здоров'я населення та окремих соціально-вікових груп.	2	Презентація, бесіда, розповідь-пояснення, ділова гра, моделювання процесів, кейс-метод	ПК: Усне, письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання Підсумковий контроль:залік,
5	Фактори ризику, їх вплив на стан здоров'я населення. Рекомендації щодо забезпечення здоров'я і здорового способу життя людини.	2	Презентація, бесіда, розповідь-пояснення, ділова гра, моделювання процесів, кейс-метод	ПК: Усне, письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання Підсумковий контроль:залік,
6	Методи, форми та засоби медико-гігієнічної пропаганди формування здорового способу життя людини. Відомі теоретики і пропагандисти здорового способу життя.	2	Презентація, бесіда, розповідь-пояснення, ділова гра, моделювання процесів, кейс-метод	ПК: Усне, письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання Підсумковий контроль:залік,
Всього годин		12		

2.2.4. Лабораторні заняття

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Формування здорового способу життя — нагальна потреба сучасності.	4	Презентація	Поточний контроль: Усне, письмове опитування, тестовий контроль. Підсумковий

				контроль:залік,
2	Здоровий спосіб життя, його складові: рівень життя, якість життя, стиль життя, уклад життя	6	Презентація	Поточний контроль: Усне, письмове опитування, тестовий контроль. Підсумковий контроль:залік,
3	Вплив профілактики на здоровий спосіб життя. Види профілактики. Суб'єкти та об'єкти формування здорового способу життя.	6	Презентація	Поточний контроль: Усне, письмове опитування, тестовий контроль. Підсумковий контроль:залік,
4	Політика і стратегія ВООЗ щодо профілактики. Промоція здоров'я.	6	Презентація	Поточний контроль: Усне, письмове опитування, тестовий контроль. Підсумковий контроль:залік,
5	Епідеміологічні аспекти соціально значущих інфекційних та неінфекційних захворювань.	8	Презентація	Поточний контроль: Усне, письмове опитування, тестовий контроль. Підсумковий контроль:залік,
6	Методи та критерії оцінки стану здоров'я населення та окремих соціально-вікових груп.	4	Презентація	Поточний контроль: Усне, письмове опитування, тестовий контроль. Підсумковий

				контроль:залік,
7	Фактори ризику, їх вплив на стан здоров'я населення. Рекомендації щодо забезпечення здоров'я і здорового способу життя людини.	4	Презентація	Поточний контроль: Усне, письмове опитування, тестовий контроль. Підсумковий контроль:залік,
8	Завдання та зміст роботи центрів громадського здоров'я, їх структурних підрозділів з профілактики та формування здорового способу життя, взаємодія з іншими закладами охорони здоров'я.	8	Презентація	Поточний контроль: Усне, письмове опитування, тестовий контроль. Підсумковий контроль:залік
9	Методи, форми та засоби медико-гігієнічної пропаганди формування здорового способу життя людини. Відомі теоретики і пропагандисти здорового способу життя.	4	Презентація	Поточний контроль: Усне, письмове опитування, тестовий контроль. Підсумковий контроль:залік
10	Інформаційна політика. Популяризація здорового способу життя населення засобами соціальної реклами та рекламно-інформаційними технологіями.	8	Презентація	Поточний контроль: Усне, письмове опитування, тестовий контроль. Підсумковий контроль:залік
11	Основні завдання, принципи та напрями державної молодіжної політики при формуванні здорового способу життя. Нормативно-правова база.	6	Презентація	Поточний контроль: Усне, письмове опитування, тестовий контроль. Підсумковий

				контроль:залік
12	Міжсекторальна взаємодія при формуванні здорового способу життя. Зарубіжний досвід та успішна реалізація профілактичних програм у сфері формуванні здорового способу життя та громадського здоров'я.	12	Презентація	Поточний контроль: Усне, письмове опитування, тестовий контроль. Підсумковий контроль:залік
	Всього годин	76		

Методи навчання:

1. Словесні методи: бесіда, розповідь, пояснення, робота з літературою.
2. Наочні методи: ілюстрування, демонстрування, спостереження.
3. Практичні методи: ситуаційні задачі, самостійна робота, пошуково-дослідницька робота.
4. Інтерактивні методи: дискусія, робота в малих групах, мозковий штурм, кейс-метод, ділова гра.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ №181 від 21.08.2021.

Поточна навчальна діяльність здобувачів вищої освіти контролюється викладачем академічної групи, після засвоєння здобувачами вищої освіти кожної теми освітнього компоненту та виставляються оцінки з використанням 4-бальної (національної) системи. За підсумками семестру середню оцінку (з точністю до сотих) за ЗНД викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Харківському національному медичному університеті», затвердженій наказом ХНМУ № 181 від 21.08.2021.

Підсумковий бал за ЗНД у семестрі визначається як середнє арифметичне національних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х знаків після коми. Відповідно до вказаної Інструкції, перерахунок середньої оцінки за загальну навчальну діяльність (ЗНД) у багатобальну шкалу, для освітнього компоненту, що завершується диференційованим заліком проводиться відповідно до таблиці 1.

Таблиця 1

Перерахунок середньої оцінки

**за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для освітнього компоненту,
що завершується заліком)**

4-бальна шкала	200- бальна шкала	4-бальна шкала	200- бальна шкала	4-бальна шкала	200- бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

Проведення та оцінювання підсумкового заняття.

Підсумкове заняття (ПЗ) проводиться згідно з робочою навчальною програмою з освітнього компоненту (далі-РНПД) за розкладом, під час занять.

Методика проведення підсумкового заняття передбачає оцінювання освоєння практичних навичок (критерії оцінювання – «виконав» або «не виконав»). Під час оцінювання знань здобувача, що входять до даного підсумкового заняття (ПЗ) виставляється оцінка за національною шкалою, яка рахується як оцінка за ПНД.

Оцінка з освітнього компоненту:

Оцінка з освітнього компоненту визначається як середнє арифметичне балів ПНД, які переводяться у 200-бальну шкалу ЕСТС (табл.1).

Максимальна кількість балів, яку здобувач може набрати за вивчення освітнього компоненту – 200 балів, мінімальна кількість балів становить 120.

Технологія оцінювання освітнього компоненту

Оцінювання результатів вивчення освітнього компоненту проводиться безпосередньо під час заліку. Оцінка з освітнього компоненту визначається як сума балів за ПНД і становить min – 120 до max – 200. Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою, чотирибальною (національною) шкалою та шкалою ECTS наведена у таблиці 2.

Таблиця 2.

Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою, чотирибальною (національною) шкалою та шкалою ECTS

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною (національною) шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Оцінка з освітнього компоненту виставляється лише здобувачам вищої освіти, яким зараховані усі заняття включаючи підсумкове заняття.

Оцінки "F_x" або "F" ("незадовільно") виставляються здобувачам, яким не зараховано вивчення освітнього компоненту.

Після завершення вивчення освітнього компоненту відповідальний за організацію навчально-методичної роботи на кафедрі або викладач виставляють здобувачу відповідну оцінку за шкалами у залікову книжку та заповнюють відомості успішності з освітнього компоненту.

3.2. Питання до заліку:

1.Формування здорового способу життя. Складові та структура. Основні елементи.

2.«Рівень життя» та «якість життя» як складові здорового способу життя.

3.Стиль життя як категорія соціально-психологічна. Стиль життя в поведінці індивіда. Уклад життя як соціально-економічна категорія.

4.Медична профілактика серед населення, її види. Дійові особи у профілактиці хворіб: громадянин і держава. Первинна профілактика та її напрямки.

5.Вторинна профілактика як комплекс заходів щодо усунення виражених факторів ризику. Диспансеризація. Проведення інших заходів профілактики. Застосування скринінгових тестів для раннього виявлення хворих. Термін «третинна профілактика».

6. Питання політики та стратегії ВООЗ щодо профілактики. Промоція здоров'я. Інформаційно-роз'яснювальна діяльність (адвокація) як складова частина медичної профілактики.

7. Характеристики індивідуального здоров'я. Рівні здоров'я населення: індивідуальний, груповий, регіональний та суспільний. Категорії здоров'я населення.

8. Третій рівень здоров'я (преморбідний період, або передхвороба). Його визначення та ознаки. Хвороба. Її соціальна суть, класифікація та характеристика течії.

9. Неінфекційні захворювання. Ознаки поняття. Медико-соціальне значення неінфекційних хворіб. Фактори виникнення та проблеми. Негативні соціальні фактори, що призводять до порушень в організмі.

10. Перелік неінфекційних захворювань. Захворювання системи кровообігу та її нозології. Злоякісні новоутворення, причини та поширеність.

11. Провідні чинники ризику неінфекційних захворювань: вживання тютюну, алкоголю, низька фізична активність, нераціональне харчування, метаболічні чинники ризику.

12. Методи і критерії оцінки стану здоров'я населення та окремих соціально-вікових груп. Сутність і підходи до оцінки здоров'я населення. Показники для оцінювання. Критерії оцінки стану здоров'я.

13. Демографія як наука. Демографічні критерії оцінки рівня здоров'я. Джерела інформації, основні показники. Напрямки статистичного вивчення народонаселення. Типи населення.

14. Показники природного руху. Смертність та народжуваність.

15. Захворюваність, її медико-соціальне значення. Методи вивчення, їх переваги та можливості. Міжнародна статистична класифікація хворіб, травм і причин смерті, принципи її побудови та значення.

16. Захворюваність з тимчасовою втратою працездатності, основні показники. Інвалідність: основні причини інвалідності, групи інвалідності, чинники, що на неї впливають. Визначення та оцінка показників інвалідності.

17. Фактор ризику у формуванні рівня здоров'я населення. Визначення. Класифікація факторів ризику. Фактори, які впливають на здоров'я за А. Роббінсом. Вплив факторів ризику на стан здоров'я населення.

18. Формування позитивної мотивації щодо здорового способу життя. Основні цілі роботи по пропаганді ЗСЖ. Знайомство населення з основами здорового стилю життя та формування свого стилю.

19. Суб'єкти та об'єкти формування здорового способу життя. Об'єкти як джерело цілей для суб'єктів.

20. Установи системи охорони здоров'я по роботі з ФЗСЖ. Центри здоров'я по формуванню здорового способу життя різного рівня. Організація його роботи. Відділи центру здоров'я. Мета діяльності центру. Вирішення основних завдань. Взаємодія роботи з закладами.

21. Роль медичних працівників в пропаганді формування здорового способу життя. Методи та засоби пропаганди здорового способу життя. Роль санітарно-просвітницької лекції по ЗСЖ та вимоги до неї. Складання анкети.

22. Державна інформаційна політика. Її головні напрямки і способи. Суб'єкти і об'єкти інформаційних відносин. Соціальна реклама. Поняття «рекламно-інформаційні технології». Їх роль у популяризації ЗСЖ.

23. Завдання, принципи та напрями державної молодіжної політики при формуванні здорового способу життя. Формування та нормативно-правова база.

24. Зарубіжний досвід та успішна реалізація профілактичних програм у сфері формуванні здорового способу життя та громадського здоров'я.

3.3. Контрольні питання:

1.. Назвіть складові та структуру формування здорового способу життя. Основні елементи.

2. Дайте поняття «рівень життя» та «якість життя» як складові здорового способу життя.

3. Що таке медична профілактика серед населення, її види? Первинна профілактика та її напрями.

4. Охарактеризуйте вторинну профілактику як комплекс заходів щодо усунення виражених факторів ризику.

5. Дайте висловлення «промоція здоров'я».

6. Назвіть рівні та категорії здоров'я населення.

7. Дайте характеристику третьому рівню здоров'я (преморбідний період, або передхвороба). Його визначення та ознаки.

8. Які хвороби відносяться до неінфекційних захворювань?

9. Дайте характеристику захворюванням системи кровообігу та злоякісним новоутворенням.

10. Що таке демографія та демографічні процеси? Демографічні критерії оцінки рівня здоров'я.

11. Назвіть показники природного руху населення.

12. Охарактеризуйте захворюваність. Значення та методи вивчення, їх переваги та можливості.

13. Що таке інвалідність: основні причини інвалідності, групи інвалідності, чинники, що на неї впливають.

14. Як впливають фактори ризику на формування рівня здоров'я населення? Класифікація факторів ризику.

15. Назвіть об'єкти та об'єкти формування здорового способу життя.

16. Перелікуйте установи системи охорони здоров'я по роботі з ФЗСЖ. Центри здоров'я по формуванню здорового способу життя різного рівня. Організація його роботи.

17. Завдання, принципи та напрями державної молодіжної політики при формуванні здорового способу життя. Формування та нормативно-правова база.

3.4. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти під керівництвом викладача з освітнього компоненту «Формування здорового способу життя» проводиться протягом семестру у формі: вивчення літературних джерел та інтернет-ресурсів, рекомендованих для опанування тем та вирішення

навчальних завдань, підготовки доповідей або есе за ними; виконання ситуаційних завдань і практичних вправ з різних тем освітнього компоненту, виконання завдань (аналітичних, пошукових).

Здобувачі заочної форми навчання повинні виконати індивідуальне завдання та надіслати його на перевірку викладачеві (на e-mail) не пізніше, ніж за 10 днів до початку навчальної сесії.

Завдання (теми) для індивідуальної роботи здобувачі обирають як зі запропонованого переліку, так і можуть запропонувати іншу тему, узгодивши її з викладачем.

Критерії оцінювання індивідуального завдання. Робота повинна мати обсяг 10–16 сторінок тексту стандартного оформлення (розмір аркуша А4, шрифт – Times New Roman, кегль – 14, міжрядковий інтервал – 1,5, абзацний відступ – 1,25, вирівнювання по ширині, між абзацні відступи – відсутні) і повністю розкривати зміст обраних питань. Робота має бути структурована та містити перелік використаних джерел, оформлений відповідно до існуючих вимог. Робота має бути подана на перевірку у визначені строки.

Невідповідність змісту, занадто великий чи малий обсяг роботи, невідповідність формальним вимогам щодо оформлення, відсутність переліку використаних джерел або його неправильне оформлення, недостатня структурованість роботи, невчасне подання роботи на перевірку є підставами для зниження оцінки або ж повернення роботи на доопрацювання.

Теми індивідуальних творчих завдань

1. Стратегія ВООЗ «Здоров'я - 2020» як засіб прискорення прогресу в досягненні максимального потенціалу у сфері профілактики.

2. Здоров'я та хвороба – основні категорії наукового пізнання в медицині. Їх соціальна суть.

3. Третій стан (передхвороба) у логіко-діалектичному розгляді, як єдність протилежності здоров'я і хвороби.

4. Формування позитивної мотивації щодо здорового способу життя.

5. Забезпечення здорового способу життя та сприяння благополуччю для всіх в будь-якому віці.

6. Основні завдання служби охорони здоров'я щодо політики і стратегії ВООЗ з питань профілактики захворювань.

7. Інституційна відповідальність до формулювання та впровадження стратегії формування здорового способу життя молоді.

8. Формування здорового способу життя як сучасна стратегія протидії соціально небезпечним хворобам серед дітей та молоді.

9. Суб'єкти спільної діяльності та цільові групи з формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя у дітей та молоді.

10. Актуальні проблеми та політика формування здорового способу життя.

11. Вплив способу життя, екологічних та генетичних факторів на якість і тривалість життя людини.

12. Сучасні підходи до розуміння сутності здоров'я людини та суміжних з ним понять.

13.Застосування в системі розвитку громадського здоров'я принципу міжсекторальної взаємодії як основного елементу формування індивідуального і суспільного здоров'я.

14.Механізми молодіжної політики на національному, регіональному та місцевому рівнях в умовах формування здорового способу життя.

15.Стан здоров'я та спосіб життя української молоді.

16.Фактори ризику та захисні фактори різних сфер життєдіяльності, що впливають на здоров'я та спосіб життя молоді.

17. Національне нормативно-законодавче підґрунтя формування здорового способу життя молоді.

18. Діяльність державних структур та закладів щодо формування здорового способу життя молоді .

19.Ціннісна природа здорового способу життя для особистості, нації та держави.

20. Основні форми та методи пропаганди здорового способу життя.

21.Популяризація здорового способу життя молоді засобами рекламно-інформаційних технологій.

22. Рекламно-інформаційні технології як один із провідних факторів формування суспільної свідомості та суспільної поведінки.

23. Зарубіжний та вітчизняний досвід діяльності з формування здорового способу життя підлітків.

24. Сучасна характеристика інфекційної захворюваності населення України: основні тенденції та проблеми. ВІЛ і СНІД в Україні. Сучасна ситуація, шляхи подолання проблем.

25. Аналіз динаміки захворюваності на туберкульоз населення в Україні: основні тенденції та проблеми.

26. Сучасна характеристика захворюваності населення України на хвороби системи кровообігу: причини та наслідки сучасних тенденцій.

27. Сучасна характеристика захворюваності населення України на злоякісні новоутворення: причини та наслідки сучасних тенденцій.

28. Вживання тютюну, алкоголю та наркотиків – соціальна та медична проблема суспільства: ситуація в Україні та шляхи її вирішення.

29. Аналіз динаміки захворюваності населення на цукровий діабет в Україні: основні тенденції та проблеми.

30. Аналіз динаміки показників травматизму в Україні та країнах світу. Особливості та види травматизація дитячого та дорослого населення.

31. Профілактика та міжсекторальне співробітництво в системі громадського здоров'я.

32. Характеристика способу життя людини та його складових. Вплив способу життя, поведінкових чинників ризику на здоров'я населення України.

33. Характеристика стану довкілля та його складових. Вплив чинників довкілля на здоров'я населення України. Екологічне громадське здоров'я.

34. Промоція здоров'я. Інформаційно-роз'яснювальна діяльність (адвокація) як складова частина медичної профілактики.

35. 7 квітня – Всесвітній день здоров'я: гасло поточного року, заходи, що проводяться на відзначення Всесвітнього дня здоров'я в світі та Україні.

3.6. Правила оскарження оцінки

В Положенні про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів освіти Харківського національного медичного університету (далі – Положення) термін апеляція вживається в значенні:

Апеляція – оскарження здобувачами освіти результатів підсумкового контролю. Апеляція результатів підсумкового контролю знань здобувачів освіти є складовою організаційного забезпечення освітнього процесу.

Розгляд апеляції проводиться з метою вивчення об'єктивності виставленої оцінки. Головне завдання апеляційної процедури – подолання елементів суб'єктивізму при оцінюванні знань здобувачів освіти, уникнення непорозумінь та спірних ситуацій, створення сприйнятливих умов для розвитку та реального забезпечення законних прав і інтересів осіб, які навчаються.

Положення регламентує порядок створення апеляційної комісії, визначає принципи її роботи, процедуру апеляції.

Апеляційна комісія працює на засадах демократичності, створення найсприятливіших умов для розвитку та реального забезпечення прозорості, об'єктивності та відкритості відповідно до законодавства України.

Здобувачі вищої освіти мають право подавати апеляцію на отриману підсумкову оцінку, що виставлена з освітнього компоненту.

Незадовільні оцінки, отримані здобувачем освіти у разі відсутності на підсумковому контролі без поважної причини (відповідно до встановленого в університеті порядку), оскарженню не підлягають.

Спірні питання стосовно оцінок, отриманих при складанні атестації, розглядаються екзаменаційною комісією.

Порядок створення та склад апеляційної комісії

Апеляційна комісія створюється для вирішення спірних питань, які виникли під час здійснення підсумкового контролю, і розгляду апеляції здобувачів освіти ХНМУ.

Апеляційна комісія створюється за наказом ректора ХНМУ, у разі надходження письмової заяви від здобувача освіти щодо оскарження результатів підсумкового контролю.

За дорученням ректора керівник відповідного деканату, інституту, завідувач аспірантури, докторантури і клінічної ординатури готує проект наказу про створення апеляційної комісії, в проекті визначається голова комісії, заступник голови комісії, члени комісії, секретар комісії.

До складу апеляційної комісії входить проректор з наукової або науково-педагогічної роботи, директор навчально-наукового інституту якості освіти, начальник навчально-методичного відділу, керівник відповідного деканату, інституту, завідувач аспірантури, докторантури і клінічної ординатури, гарант освітньої програми, науково-педагогічні працівники, які задіяні в реалізації відповідної освітньої програми (в т.ч. ті що викладають освітній компонент

оцінка з якої є спірною, але не проводили підсумковий контроль у даного здобувача), представники студентського самоврядування. Склад апеляційної комісії не менше 5 осіб.

Голова апеляційної комісії несе персональну відповідальність за організацію роботи апеляційної комісії, своєчасний та об'єктивний розгляд апеляційних заяв здобувачів освіти щодо результатів підсумкового контролю, ведення справи, дотримання встановленого порядку документообігу. Засідання апеляційної комісії вважається правомочним, якщо на ньому присутні не менше двох третин її складу.

Кожне засідання апеляційної комісії протоколюється. Протокол засідання скріплюється підписами голови і членів апеляційної комісії, які були присутні на цьому засіданні. Відповідальність за ведення протоколу засідання апеляційної комісії покладається на секретаря комісії (Зразок Протоколу засідання апеляційної комісії наведено у додатку 1 до цього Положення). Робота науково-педагогічних працівників в апеляційній комісії виконується в рамках організаційної роботи та включається до відповідного розділу індивідуального плану.

Порядок подання заяви про апеляцію

До початку проведення підсумкового контролю керівник відповідного деканату, інституту, завідувач аспірантури, докторантури і клінічної ординатури доводить до відома здобувачів освіти зміст цього Положення. Подання заяви про апеляцію (далі – заява) здійснюється здобувачем освіти особисто у письмовій формі не пізніше наступного дня після оголошення результатів складання підсумкового контролю. (Зразок заяви про апеляцію наведено у додатку 2 до цього Положення).

Здобувач освіти подає заяву до відповідного деканату, інституту, відділу аспірантури, докторантури і клінічної ординатури на якому він навчається. Керівник даного підрозділу реєструє заяву у навчально-методичному відділі та надає здобувачу освіти дату і місце засідання апеляційної комісії. Якщо здобувач освіти, який оскаржує результати підсумкового контролю, бажає додати до заяви додаткові документи, то він повинен це зробити під час подання заяви (письмової роботи додатково не надаються).

Заява повинна бути розглянута на засіданні апеляційної комісії не пізніше двох наступних робочих днів після її подання.

Заява, подана не в установлені терміни, розгляду не підлягає.

Заява реєструється в Журналі реєстрації заяв, який зберігається у навчально-методичному відділі.

Копія зареєстрованої заяви та витяги з наказу про створення апеляційної комісії і протоколу її засідання додаються до особової справи здобувача освіти.

Порядок розгляду заяви

Заяви розглядаються під час засідання апеляційної комісії. На одному засіданні апеляційної комісії може розглядатись декілька заяв.

Здобувач освіти, який подав заяву, має право бути присутнім на усіх засіданнях апеляційної комісії при розгляді його заяви. У випадку його відсутності секретарем комісії у протоколі засідання повинен бути зроблений відповідний запис.

Для розгляду заяви, керівником відповідного деканату, інституту, завідувачем аспірантури, докторантури і клінічної ординатури до апеляційної комісії подаються оригінали письмових робіт здобувача освіти з підсумкового контролю, роздрукований варіант комп'ютерного тестування, журнали обліку роботи академічною групою тощо.

При розгляді заяви щодо підсумкового контролю, який проводився у письмовій формі, повторне чи додаткове опитування здобувача освіти апеляційною комісією заборонено. Апеляційна комісія розглядає та аналізує письмову роботу керуючись критеріями оцінювання відповідного освітнього компоненту.

При розгляді заяви щодо підсумкового контролю, який проводився в усній формі здобувачу освіти, за рішенням апеляційної комісії, може бути надана можливість повторно скласти підсумковий контроль під час засідання апеляційної комісії за новим білетом, з комплекту білетів з освітнього компоненту. Для об'єктивності та прозорості білет, за яким здобувач освіти вперше складав підсумковий контроль, вилучається з комплекту.

Рішення апеляційної комісії приймаються більшістю голосів від загального складу комісії. У разі рівної кількості голосів «за» та «проти» приймається рішення, яке підтримав голова комісії.

Результатом розгляду заяви є прийняття апеляційною комісією одного з двох рішень:

- попереднє оцінювання знань здобувача освіти на підсумковому контролі відповідає рівню якості його знань з даного освітнього компоненту і не змінюється;
- попереднє оцінювання знань здобувача освіти на підсумковому контролі не відповідає рівню якості його знань з даного освітнього компоненту і заслуговує іншої оцінки (вказується нова оцінка відповідно до діючої в ХНМУ шкали оцінювання результатів підсумкового контролю), але не нижчої за отриману на підсумковому контролі, за яким подана заява.

Якщо в результаті розгляду заяви апеляційна комісія приймає рішення про зміну попередніх результатів підсумкового контролю, нова оцінка знань здобувача освіти виставляється відповідно до шкали оцінювання результатів підсумкового контролю ХНМУ спочатку в протоколі засідання апеляційної комісії, а потім змінюється коректурним способом - в письмовій роботі, у відомості успішності та заліковій книжці (індивідуальному навчальному плані) здобувача освіти).

При цьому здійснюється запис: "Оцінка змінена на підставі рішення апеляційної комісії від___(дата), протокол №___", голова апеляційної комісії (підпис).

Рішення апеляційної комісії заноситься до Журналу реєстрації заяв.

Після закінчення засідання апеляційної комісії протокол засідання підписується всіма членами апеляційної комісії.

Результати апеляції оголошуються здобувачу освіти відразу після закінчення розгляду його заяви. Здобувач освіти особисто робить запис у протоколі засідання апеляційної комісії про отримання результатів розгляду його заяви.

Рішення апеляційної комісії є остаточним та оскарженню не підлягає.

Документи стосовно роботи апеляційної комісії:

- апеляційні заяви щодо результатів підсумкового оцінювання;
- Журнал реєстрації апеляцій;
- протоколи засідань апеляційної комісії, зберігаються у навчально-методичному відділі згідно з нормативами документообігу ХНМУ.

Прикінцеві положення

Всі зміни та доповнення до даного Положення вносяться шляхом видання наказу ректора університету про внесення відповідних змін та доповнень або розробку нової редакції Положення.

Дати затвердження в установленому порядку нової редакції “Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів освіти Харківського національного медичного університету”, дане Положення втрачає чинність.

4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ.

Політика освітнього компоненту полягає у дотриманні Етичного Кодексу, укладеного університетською спільнотою, в якому визначено основні моральні принципи (Кодекс корпоративної етики ХНМУ представлений на сайті <http://knmu.edu.ua>)

Відповідно до діючої «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу» здобувачі вищої освіти мають отримати оцінку за кожною темою освітнього компоненту. Якщо здобувач пропустив навчальне заняття він має його відпрацювати відповідно до «Положення про порядок відпрацювання здобувачами вищої освіти Харківського національного медичного університету навчальних занять». Відпрацювання проводяться щоденно черговому викладачу кафедри.

У разі, якщо здобувач не здав вчасно індивідуальне завдання з поважної причини, необхідно повідомити викладача про таку ситуацію та встановити новий строк здачі. Якщо здобувач не встигає з виконанням індивідуального завдання він може попросити у викладача відкладення терміну з обґрунтуванням причини невчасного виконання (викладач вирішує в кожній конкретній ситуації чи є сенс продовження строку виконання і на який термін).

У разі невиконання завдань під час навчальних занять, чи невиконання частини такого заняття викладач виставляє незадовільну оцінку, яку здобувач

має перескласти викладачеві у вільний час викладача і здобувача, який слід попередньо призначити.

Під час лекційного заняття здобувачам вищої освіти рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші.

Під час практичних занять очікується достатній рівень підготовленості здобувачів до них та активна участь в роботі і виконанні поставлених викладачем завдань. Зокрема, очікується активна участь під час обговорення в аудиторії, здобувачі мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час занять важливі:

- повага до колег, ввічливість та вихованість,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливості та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента /-ки),
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами, підготовленість до заняття.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувачів вищої освіти очікується зацікавленість участю у різноманітних науково-комунікативних заходах з предметного профілю.

Успішне проходження курсу вимагає дотримання академічної доброчесності, знання та вміння використовувати при підготовці до занять та виконанні завдань Положення про порядок перевірки у Харківському національному університеті текстових документів – дисертаційних робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, матеріалів наукових форумів, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання на наявність текстових запозичень.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

1. Загальні положення

Кодекс академічної доброчесності Харківського національного медичного університету (далі – Університет) розроблено з метою підтримки ідеї доброчесності та гідних взаємин між учасниками академічного процесу; пропагування важливості академічної доброчесності; вирішених питань щодо підняття якості вищої освіти; сприяння розвитку позитивної репутації; підвищення рейтингу викладачів та конкурентоспроможності випускників університету; розвитку навичок добросовісної та коректної роботи із джерелами інформації; дотримання вимог наукової етики та поваги до

інтелектуальної власності інших осіб; активізації самостійності та індивідуальності при створенні власних творів, а також підвищення відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

Основними завданнями впровадження політики академічної доброчесності в Університеті є: попередження та усунення випадків академічного шахрайства серед студентів та викладачів Університету, виховання негативного відношення до плагіату, проведення постійної цілеспрямованої роботи щодо розвитку у здобувачів освіти академічної доброчесності.

Даним Кодексом встановлено принципи академічної доброчесності в освітньому процесі, права та обов'язки учасників академічного процесу, види порушень академічної доброчесності та порядок їх усунення.

Викладачі, дослідники і студенти, які виявляють прагнення до академічної доброчесності повинні стати зразком для наслідування й підвищувати стандарт освітньої та наукової діяльності в цілому. Порушення правил академічної доброчесності не повинні негативно впливати на репутацію Університету й зменшувати цінність освітніх та наукових ступенів, що здобуваються в університеті.

Кодекс розроблено на підставі вимог чинного законодавства: на основі Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право та суміжні права», «Про запобігання корупції». При формуванні документу було використано нормативно-правову базу Кабінету Міністрів України, інформацію з міжнародних публікацій Ради Європи; враховано рекомендації Міністерства освіти і науки України щодо впровадження етичних кодексів в українських ЗВО.

Метою даного Кодексу, в рамках навчального (освітнього) процесу та наукової діяльності, є популяризація принципів академічної доброчесності серед співробітників та здобувачів вищої освіти.

Основними принципами академічної доброчесності в освітньому процесі є: Законність. У своїй діяльності дотримуватися Конституції України, законів та підзаконних актів.

Науковість. Об'єктивно висвітлювати наукові факти, поняття, наукові досягнення, ознайомлювати з науковими методами.

Чесність та порядність. Не допускати використання неправдивих тверджень.

Взаємна довіра. Вільний обмін ідеями та інформацією.

Ввічливість та толерантність. З повагою та доброзичливістю ставитися до інших, їхніх думок, поглядів, переконань.

Справедливість та об'єктивність. Неупереджене ставлення один до одного, об'єктивна оцінка результатів навчальної, дослідницької та трудової діяльності, неупереджено розглядати дискусійні питання, без особистих уподобань або вигоди.

Компетентність й професіоналізм. Передбачає наявність аналітичних здібностей, моральних якостей, внутрішньої культури, емоційного інтелекту, знання ділового етикету, високу організацію праці.

Добросовісність та відповідальність. Брати відповідальність за результати своєї діяльності, виконувати взяті на себе зобов'язання.

Партнерство та взаємодопомога. Сприйняття всіх учасників освітнього процесу як рівноправних сторін.

Безпека та добробут. Діяльність учасників освітнього процесу не повинна приводити до виникнення загроз їхньому життю, здоров'ю та майну Університету.

Соціальна справедливість та рівність. Рівний доступ до освіти незалежно від раси, статі, гендерної ідентичності, сексуальної орієнтації, політичних, релігійних переконань, етнічного, соціального походження, стану здоров'я.

Демократичне управління. Управління системою вищої освіти та Університетом повинні здійснюватися із залученням усіх відповідних учасників освітнього процесу при етичному виконанні керівництвом університету своїх повноважень на всіх ланках.

Якісна освіта. Самовдосконалення та вдосконалення системи освіти. Усі учасники академічного процесу підтримують ідею найвищої можливої якості освіти, докладаючи максимум зусиль до постійного вдосконалення освітньої системи, у тому числі через власний професійний розвиток.

2. Основні поняття та їх визначення

Автор – фізична особа, результатом творчої праці якої є представлений твір (ст.1 ЗУ «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792 – XII).

Здобувачі вищої освіти – особи, які навчаються в університеті на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації (ст.1 ЗУ “Про вищу освіту” від 01.07.2014 № 1556 – VII).

Твір – результат наукової чи навчально-методичної діяльності автора (співавторів) поданий в Університет на паперових носіях або в електронному вигляді, оприлюднений у мережі Інтернет чи на офіційному сайті університету у формі монографії, підручника, навчального посібника, статті, тез, препринта, автореферату і рукопису дисертації (дисертаційної роботи), дипломної роботи, курсової роботи чи проекту, реферату, есе, контрольної роботи, тощо.

Оприлюднення твору – здійснена за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав дія, що вперше робить твір доступним для публіки шляхом опублікування, публічного виконання, публічного показу, публічної демонстрації, публічного сповіщення тощо (ст.1 ЗУ «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792 – XII).

Плагіат – оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору (ст.50 ЗУ «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792 – XII).

Плагіат академічний – навмисне відтворення частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження, або відтворення під своїм іменем оприлюднених творів чи інших результатів інтелектуальної праці створених іншими особами без відповідного посилання. (ст.69 ЗУ “Про вищу освіту” від 01.07.2014 № 1556 – VII).

Цитата – порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерела цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні. (ст.1 ЗУ «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792 – XII).

Показник оригінальності твору – коефіцієнт подібності, виражений у відсотках, який відображає рівень запозичень у документі та визначає співвідношення кількості виділених слів до загальної кількості слів у документі.

3. Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

об'єктивне та неупереджене оцінювання знань та вмінь студентів (здобувачів вищої освіти); дотримання правил посилання на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, написання методичних матеріалів, наукових робіт тощо; здійснення контролю за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; інформування здобувачів вищої освіти об основних критеріях виявлення плагіату та відповідальності за його використання; проведення заходів серед студентів із запобігання випадків плагіату. надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти передбачає:

використання у навчальній або дослідницькій діяльності лише перевірених та достовірних джерел інформації та правильно посилаючись на них; дотримання правил посилання на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, написання методичних матеріалів, наукових робіт тощо. самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного

дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

- фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

- обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу;;

- хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі, отримання плати за поселення до гуртожитків, дозволу на використання матеріально-технічної бази Університету (якщо це не передбачає перелік платних послуг);

- необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

- залучення підставних осіб до списку авторів наукової (творчої) або навчальної роботи, участь таких осіб у поточній чи підсумковій оцінці знань;

- примусові благодійні внески та примусова праця – примус учасників академічного процесу сплачувати гроші або виконувати певну працю під загрозою зумисно завдати шкоди інтересам та правам здобувача освіти у навчанні чи інших питаннях.

- виникнення ситуацій, які спричинили конфлікт інтересів – реальна та потенціальна суперечність між особистими, майновими, немайновими інтересами самої особи чи близьких до неї осіб та її повноваженнями, присутність якої може вплинути на об'єктивність прийняття рішень, а також на вчинення або не вчинення дій під час виконання наданих їй повноважень;

- перевищення повноважень – використання службового становища, родинних зв'язків для отримання переваг у навчальній, науковій чи адміністративній сфері.

За порушення академічної доброчесності педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники закладів освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;

позбавлення присудженого наукового (освітньо-творчого) ступеня чи присвоєного вченого звання;

відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;

позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту); позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

Види академічної відповідальності (у тому числі додаткові та/або деталізовані) учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності визначаються спеціальними законами та/або внутрішніми положеннями закладу освіти, що затверджені (погоджені) Вченою радою університету та погоджені з відповідними органами самоврядування здобувачів освіти в частині їхньої відповідальності.

Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності.

Кожна особа, стосовно якої встановлено факт щодо порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

Форми та види академічної відповідальності закладів освіти визначаються спеціальними законами.

За дії (бездіяльність), що визнані порушенням академічної доброчесності, особа може бути притягнута до інших видів відповідальності з підстав та в порядку, визначених законом.

4.Етичні норми освітньо-наукової діяльності

Порушенням етичних норм освітньо-наукової діяльності є:

академічна фальсифікація та фабрикація, публікація вигаданих результатів досліджень; приписування результатів колективної діяльності одній або окремим особам без узгодження з іншими учасниками авторського колективу або внесення до списку авторів наукової чи навчально-методичної праці, які не брали участь у створенні наукового продукту; оприлюднення (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результат власного дослідження; надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової) діяльності чи організації освітнього процесу, у тому числі при заповненні анкети для формування рейтингу науково-педагогічних працівників; використання запозичених текстів у письмових роботах без зазначення всіх джерел запозичень; використання у власному творі

чужих матеріалів, у тому числі з мережі Інтернет, без належних посилань; цитування матеріалу, створеного іншою особою, як опублікованого, так і ні, без належного дотримання правил цитування; представлення в якості власного твору (есе, курсової роботи, дипломного проекту, тез статті, лабораторної роботи тощо) матеріалу, що був отриманий з Інтернету або від третіх осіб; посилання на джерела, які не використовувалися в роботі; повторне використання раніше виконаної іншою особою письмової роботи; повторна публікація своїх наукових результатів; перекладання чужих (або своїх) текстів з однієї мови на іншу.

5. Прикінцеві положення

Члени університетської громади зобов'язані знати «Кодекс академічної доброчесності Харківського національного медичного університету».

Факт ознайомлення учасників академічного процесу з текстом Кодексу та їх зобов'язаннями щодо його дотримання реалізується шляхом включення основних положень цього документу до трудових договорів працівників Університету, а також до договорів (контрактів) між Університетом та здобувачами освіти.

Всі зміни та доповнення до даного Кодексу розглядаються та затверджуються на засіданні Вченої ради ХНМУ, після чого наказом ректора університету затверджується нова редакція «Кодексу академічної доброчесності Харківського національного медичного університету».

При затвердженні нової редакції Кодексу попередня втрачає чинність.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Громадське здоров'я: підручник для студ. вищих мед. навч. закладів. - Вид. 3 – Вінниця: «Нова книга», 2013. – 560 с.
2. Oxford Textbook of Global Public Health, 6 edition. Edited by RogesDetels, Martin Gulliford, QuarraishaAbdoolKarimand ChorhChuan Tan. – Oxford University Press, 2017. – 1728 p.
3. Medical Statistics at a Glance Text and Workbook. Aviva Petria, Caroline Sabin. – Wiley-Blackwell, 2013. – 288 p.
4. Збірник тестових завдань до державного випробування з гігієни, соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я /В.Ф. Москаленко та ін./ за ред. В.Ф. Москаленка, В.Г. Бардова, О.П. Яворовського. – Вінниця : Нова Книга, 2012. – 200 с.
5. Тестові завдання з соціальної медицини, організації охорони здоров'я та біостатистики : навч. посібн. для студентів мед. ф-тів / за ред. В.А. Огнєва. – Харків : Майдан, 2005. – С. 141–148.
6. Методичні рекомендації кафедри.
7. Лекційний курс кафедри.

Допоміжна література

1. Board Review in Preventive Medicine and Public Health. Gregory Schwaib. - ELSEVIER., 2017. – 450 p.

2. Donaldson`s Essential Public Health, Fourth Edition. Liam J. Donaldson, Paul Rutter – CRC Press, Taylor&Francis Group, 2017 – 374 p.

3. Jekel`s epidemiology, biostatistics, preventive medicine and public health. Fourth edition. David L. Katz, Joann G. Elmore, Dorothea M.G. Wild, Sean C. Lucan. – ELSEVIER., 2014. – 405 p.

4. Молоді люди, які вживають ін'єкційні наркотики: поінформованість, усвідомлення ризику ВІЛ-інфікування, поведінка. - К.: Представництво ЮНІСЕФ в Україні, державний центр соціальних служб для молоді, Український ін-т соціальних досліджень, 2001. - 64 с.

5. Ефективні форми роботи з попередження епідемії ВІЛ/ СНІДу серед дітей та молоді. - К.: Державний ін-т проблем сім'ї та молоді; Український ін-т соціальних досліджень, 2002. – 149.

6. Роль сім'ї у формуванні здорового способу життя дітей та молоді /О. О. Яременко (кер. авт. кол.), О. М. Балакірева, Г. В. Беленька та ін. - К.: Держ. ін-т проблем сім'ї та молоді, 2005. - 192 с. - (Сер. «Бібліотечка слухача курсів підвищення кваліфікації Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту»).

7. Політика і стратегія Української держави в галузі охорони здоров'я //Матеріали науково-практичної конференції 20-21 травня, 1999 р. Одеса. - Одеса: Одеський держ. мед. ун-т, 1999. - 198 с.

8. Навчання здоровому способу життя на засадах розвитку навичок через систему шкільної освіти: оцінка ситуації / О. М. Балакірева (кер. авт. кол.), Л. С. Ващенко, О. Т. Сакович та ін. - К.: Державний ін-т проблем сім'ї та молоді, 2004. - 108 с.

9. Роль засобів масової інформації та інших джерел у формуванні здорового способу життя молоді /Яременко О. (кер.), Балакірева О., Вакуленко О. та ін., - К.: УІСД, 2000. - 111 с

10. Освітні програми формування здорового способу життя молоді. - К.: Український ін-т соціальних досліджень, 2005. - Кн. 5. - 120 с. - (Сер. «Формування здорового способу життя молоді». У 14 кн.).

11. Методи соціальної медицини /під ред. О.М. Очеретько, О.Г. Процек./ – Вінниця: Тезис, 2007. – 410 с.

12. Сущенко Л. П. Соціальні технології культивування здорового способу життя людини. - Запоріжжя: ЗДУ, 1999. - 308

14. Населення України. Демографічний щорічник. – К.: Держкомстат України. (режим доступу: www.ukrstat.gov.ua).

15. Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я. – К.: «Здоров'я», 2002. – 359 с.

16. Формування здорового способу життя: активна участь молоді /Н. М. Комарова, А. Г. Зінченко, Д. М. Дікова-Фаворська та ін. - К.: Держ. ін-т проблем сім'ї та молоді, 2005. - 88 с. - (Сер. «Бібліотечка слухача курсів підвищення кваліфікації Міністерства у справах сім'ї, молоді та спорту»).

17. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації). – К.: Книга плюс, 2010. – 328 с.

18. Щорічна доповідь про стан здоров'я населення, санітарно-епідемічну ситуацію та результати діяльності системи охорони здоров'я України. 2016 рік/МОЗ України, ДУ «УІСД МОЗ України». – Київ, 2017. – 516 с.

19. Навчання здоровому способу життя на засадах розвитку навичок через систему шкільної освіти : оцінка ситуації / М-во України у справах сім'ї, дітей та молоді; Держ. ін-т проблем сім'ї та молоді; Представництво дит. фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні. — К., 2004. — 108 с.

20. Єресько, О. Методичні рекомендації щодо вивчення предмета «Основи здоров'я» / О. Єресько // Здоров'я та фізич. культура. — 2005. — № 6. — С. 13-15.

Інформаційні ресурси

1. Всесвітня організація охорони здоров'я – www.who.int
2. Европейская база данных «Здоровье для всех» – www.euro.who.int/ru/home
3. Кохрейнівський центр доказової медицини – www.cebm.net
4. Кохрейнівська бібліотека – www.cochrane.org
5. Національна медична бібліотека США – MEDLINE – www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed
6. Канадський центр доказів в охороні здоров'я – www.cche.net
7. Центр контролю та профілактики захворювань – www.cdc.gov
8. Центр громадського здоров'я МОЗ України – www.phc.org.ua
9. Українська база медико-статистичної інформації «Здоров'я для всіх»: – <http://medstat.gov.ua/ukr/news.html?id=203>
10. Журнал British Medical Journal – www.bmj.com
11. Журнал Evidence-Based Medicine – www.evidence-basedmedicine.com